

dater. Nu veed jeg vel, at man her nævner de store Misbrug, man maa frygte af disse unge Mænd. Men saa meget unge Mænd ere de jo ikke, da de maa have fyldt det 25de Aar for at kunne blive ordinerede og altsaa ere fuldbmyndige Mænd. Dernæst maa de jo have fyldestgjort alle de Betingelser, Staten kræver, hele den theologiske Dannelse og de nødvendige praktiske Prøver. Fremdeles skulle de have Kongens Bestikkelse, ordineres af Biskoppen, underordne sig alle Kirkens Bestemmelser, dens Tilsyn og endelig Ministeriets Ret til at have den hele Valgmenighed, det vil sige affætte dem fra deres Tjeneste i Folkekirken. Der er saa mange Betryggelsesmidler, at det ikke er let at se, hvilken Misbrug der kunde opstaa, som ikke skulde kunne enten afværges eller dog hurtig raadets Bod paa. Det kan ikke negtes, at der er Menigheder, som under de nuværende Forhold maa have Trang til et større kirkeligt Liv, end der bydes dem, hvor man i det Mindste maatte ønske, at en saadan var tilstede, da Kirkestyrelsen, selv med den bedste Villie, ikke kan skaffe Menighederne en saadan Sjælesorg, som det var ønskeligt baade i Almindelighed og maatte særlig for dem. Men naar man ikke fyldestgjør en saadan Trang, vil Følgen være, at denne søger sig tilfredsstillet paa andre Maader, og saa aabner man Veien for allehaande fremmende Trosbekjendere, Sektierer og Sagnende, og det er desværre ikke blot en Frygt, vi have jo Erfaring for, at det sker. Aar for Aar er der desværre en alfor rig Høst, baade for Mormonerne og for Andre, og netop de fattige Egne i Sylland kunne i denne Henseende give meget afstraffende Exempler. Vilde vi altsaa lede den naturlige Bevægelse, en alvorlig men utilfredsstillet religiøs Trang maa fremkalde, ind i et saadant Spor, at den gaar i Overensstemmelse med Folkekirken, og at ikke de Samfundsbaand, man maa ønske skulde vedblive, blive sprængte, saa er her en Veie, der maa anses for meget heldig. Den ærede Minister sagde selv forleden Dag, at der var saa Mange, der søgte selv smaa Embeder, at han vilde ønske, man kunde vise ham en Veie til at anbringe dem, saa vilde han gjerne følge den. Det forekommer mig, at vi netop her anvise ham Veien, og jeg kan ikke forstaa, at han ikke vil bruge den. Han sagde ligeledes, at han var meget villig til af Statens Midler at komme saadanne Valgmenigheder til Hjælp, f. Ex. med Udgiften til deres Præster, men det synes dog at være den mærkeligste Ordre, man kunde gaa, først at lægge store Byrder paa Menighederne og saa bagefter søge at lette dem ved Tilskud fra Statskassen, Hvorfor da ikke ligesaa godt strax fritage dem for disse Byrder, som man dog alligevel ad anden Veie vil hjælpe dem til at bære? Jeg tvivler ikke om, at den ærede Minister, naar han modsætter sig disse Forslag, saaledes som han hidtil har gjort, gjør det i fuld Overbevisning om, at han derved

fremmer Kirkens Vel; men jeg kan paa den anden Side heller ikke se Andet, end at den hele Betragtning, hvorfra man gjør Modstand mod disse Forslag, i Grunden gaar ud paa, at Valgmenighederne ere et Onde, som man maa søge at lægge saa store Hindringer i Veien for som muligt. Og dette er ikke Noget, som blot beror paa en Gissning, thi hvis de ærede Medlemmer ville gennemlæse de Betænkninger, som i sin Tid ere afgivne af Rigets Biskopper, og som findes trykte i Betænkningen fra Landskingsudvalget i 1868, ville De se, hvorledes netop en saadan Opfattelse der gjør sig gjældende, hvorledes det med rene Ord er sagt, at f. Ex. Sognebaandsløsning er Noget, man maa søge at undfrænte, til det mindst Mulige, fordi det kræfter det, der er Grundvolden for hele Folkekirken, og at Frimenigheder maa holdes ganske udenfor denne. Naar man gaar ud fra en saadan Betragtning, er det fuldkommen konsekvent, at man søger at lægge saa meget Tryk, saa mange Byrder paa Valgmenighederne som muligt, at man saa at sige straffer dem med Pengebøder, der ikke finde sig tilfredse med vedkommende Præst, selv om de maatte ere nok saa berettigede dertil. Thi siger Valgmenighedsloven ikke netop til dem, der ville bruge den: Siden I ikke ere tilfredse med den Præst, Staten har beskiftet Jer, skulle I vel have Lov til at tage en anden Præst, men I skulle da bøde saa og saa mange Penge, og det uagtet Trangen vistnok som oftest stammer fra en meget alvorlig og agtverdig religiøs Følelse. Det, som vi foreslaa, tager heller ikke hele Karakteren af et saadant Bødeforhold bort, thi Valgmenigheden maa jo ogsaa derefter baade lønne sin egen Præst og endda give den selvsamme Lønning som hidtil gennem Tienderne til Sognepræsterne; men to af de største Byrder og Hindringer blive dog fjernede. Man har vel beraabt sig paa, at den Erfaring, vi hidtil havde, viste, at saa vidt kunde man gaa, men videre ikke. Men det vil jo med andre Ord sige, at man i Grunden aldrig kan komme videre, end man er; thi skal man først have en Erfaring for Noget, som man foreslaar for Fremtiden, naaer man jo aldrig til det. Den Erfaring, som vi have, vidner om, at det Skridt, som er gjort, kunde man gjøre ganske volig, men den vidner tillige om, at der kan gjøres mer end det, den vidner om, at alle de store Skrammehilseder, som bleve stillede op for 5 Aar siden, om hvad der vilde ske ved disse Valgmenigheder, vare grebne aldeles ud af Luften. Naar man den Gang talte om, at det at oprette Valgmenigheder var Noget, der hverken gjorde Ret og Skjel mod det danske Folk, mod Folkekirken eller Grundloven, var Noget, der skulde føre til Folkekirkenes Opøsning, til at dens Trosbekjendelse blev aldeles brudt ned osv., saa har Erfaringen vist, at det var lutter løse Gissninger, som ikke havde den fjerneste Grund, og naar vi nu have set i 5 Aar, at Valgmenigheder kunne bestaa uden at føre nogen af